

Ynglŷn â dirymiad

Beth ydy dirymiad?

Dirymiad neu ddirymu ydy'r term a ddefnyddir pan wneir cais i'r llys am orchymyn sy'n datgan bod priodas neu bartneriaeth sifil yn 'ddi-rym' am resymau penodol.

Sut mae cael dirymiad?

Trwy lenwi ffurflen D8N Deiseb Ddirymu a'i hanfon i'r llys agosaf sy'n ymdrin â materion ysgariad/partneriaeth sifil.

Gallwch ddod o hyd i restr lawn o lysoedd, a gwybodaeth ynghylch y math o waith y maent yn ei wneud, ar-lein yn courttribunalfinder.service.gov.uk.

Pryd alla i gael dirymiad?

Gallwch wneud cais am ddirymiad unrhyw adeg ar ôl y briodas/bartneriaeth sifil, gan gynnwys yn ystod y flwyddyn gyntaf. Ond, os oes nifer o flynyddoedd wedi mynd heibio ers y briodas neu bartneriaeth sifil, efallai y bydd angen i chi esbonio'r oedi ar gyfer rhai mathau o ddirymiad.

Ga'i wneud cais am ddirymiad yn hytrach nag ysgariad/diddymiad?

Bydd hyn yn dibynnu ar y rhesymau a elwir yn 'ffeithiau'. Pan fyddwch yn gwneud cais am ddirymiad neu ysgariad bydd yn rhaid i chi esbonio pam. Mae'r ffeithiau ar gyfer ysgariad/diddymiad wedi'u nodi yn D8 Deiseb ysgaru/diddymu/ymwahaniad ac mae'r ffeithiau ar gyfer dirymiad i'w cael yn D8N Deiseb Dirymu. Mae'r ffurflenni ar gael ar ein gwefan - hmctsformfinder.justice.gov.uk ac o unrhyw swyddfa llys teulu sy'n delio â materion ysgariad/partneriaeth sifil.

Oes rhaid i mi egluro pam mae angen dirymiad arna i?

Oes. Rhoddir dirymiad dim ond os gallwch chi brofi i'r llys bod y briodas neu'r bartneriaeth sifil naill ai'n ddi-rym neu'n ddirymadwy.

Mae priodas neu bartneriaeth sifil yn ddi-rym pan mae cwpl wedi mynd drwy seremoni priodas neu bartneriaeth sifil ond bod rhwystr yn bodoli yn eu hatal rhag cael y statws hwnnw o fod yn briod neu'n bartneriaid sifil.

Mae priodas neu bartneriaeth sifil yn ddirymadwy mewn achosion lle nad oedd rhwystr cyfreithiol yn atal y briodas /bartneriaeth sifil rhag cael ei chynnal, ond bod rheswm arall pam nad yw'r cwpl wedi cael statws priod neu bartneriaid sifil.

Ceir manylion llawn y rhesymau posibl dros ddirymadau yn D8N (Nodiadau) – nodiadau canllaw ar gyfer y ddeiseb ddirymu.

A oes rhaid i mi fyw yn y wlad hon i gael dirymiad yma?

Rhaid i chi a'ch priod/partner sifil eich dau fod â'ch cartrefi parhaol ('domisil') yng Nghymru neu Loegr pan ddechreuir y cais, neu

Rhaid i chi a'ch priod/partner sifil fod yn byw yng Nghymru neu Loegr pan gychwynnir y ddeiseb, neu

Rhaid i chi a'ch priod/partner sifil eich dau fod wedi bod â'ch cartref diwethaf yng Nghymru neu yn Lloegr a rhaid i un ohonoch fod yn byw o hyd yn un o'r ddwy wlad yma pan gychwynnir y cais, neu

Rhaid i'ch priod/partner sifil fod yn byw yng Nghymru neu yn Lloegr pan gychwynnir y cais, neu

Rhaid i chi fod wedi byw yng Nghymru neu yn Lloegr am o leiaf blwyddyn ar y diwrnod y cychwynnir y cais, neu

Rhaid i chi fod â'ch cartref parhaol yng Nghymru neu yn Lloegr a bod wedi byw yn y naill neu'r llall o'r gwledydd hyn am o leiaf chwe mis ar y diwrnod y cychwynnir y cais.

Gallwch gael dirymiad yng Nghymru a Lloegr mewn amgylchiadau penodol eraill hefyd. Dylech gysylltu â chyfreithiwr, canolfan y gyfraith neu ganolfan Cyngor ar Bopeth os ydych angen cymorth i benderfynu pa ddatganiad sy'n berthnasol i chi.

Fydd angen cyfreithiwr arna'i?

Na fydd, fwy na thebyg. Ond fe'i cewch yn ddefnyddiol i gael peth cyngor cyfreithiol cyn cychwyn eich cais:

- os nad ydych yn gwybod a oes gennych sail i gael dirymiad
- os nad yw eich priod/partner sifil yn debyg o gytuno i ddirymiad
- os nad ydych wedi cytuno ynglŷn ag unrhyw gefnogaeth ariannol ar gyfer y plant neu ar eich cyfer chi, nac ynglŷn ag unrhyw eiddo.

Bydd y llys yn rhoi'r ffurflenni angenrheidiol i chi ac yn dweud wrthych beth i'w wneud nesaf. Mae'r ffurflenni i'w cael yn rhad ac am ddim.

Os bydd angen cymorth arnoch chi i lenwi'r ffurflenni, bydd Canolfan Cyngor ar Bopeth yn helpu.

Court staff cannot give legal advice or answer questions like:

- Ddylwn i hawlio cefnogaeth ariannol?
- Oes gen i resymau iawn dros gael dirymiad?
- Beth fydd yn digwydd i'r tŷ rwy'n berchen arno gyda fy priod/partner sifil?

Fydd yn rhaid i mi fynd i wrandawriad llys?

Os ydych chi a'ch priod/partner sifil yn cytuno i'r dirymiad ac nad oes anghydfod ynglŷn â'r plant neu faterion ariannol, mae'n debyg na fydd angen i chi fynd i wrandawriad llys.

Os na allwch gytuno â'ch priod/partner sifil ynghylch y trefniadau ar gyfer unrhyw blant, gallwch wneud cais i lys teulu am orchymyn dan Ddeddf Plant 1989. Mae'r daflen **CB7 – Canllaw i rieni wedi gwahanu: plant a'r llysoedd teulu** yn rhoi rhagor o wybodaeth. Gallwch gael copi o swyddfa unrhyw lys teulu neu oddi ar ein gwefan: hmctsformfinder.justice.gov.uk.

Alla i wneud cais am orchymyn ariannol fel rhan o ddirymiad?

Gallwch. Gallwch wneud cais am orchymyn ariannol yn dilyn cais i ddirymu priodas/partneriaeth sifil ddi-rym a dirymadwy. Mae'r broses gwneud cais yr un fath â'r prosesau a ddefnyddir mewn achos ysgariad/diddymiad.

Gweler taflen **D190 – Rwyf eisiau gwneud cais am orchymyn ariannol**.

Faint fydd y dirymiad yn ei gostio?

Efallai y bydd rhaid i chi dalu ffi am y canlynol:

- pan fyddwch yn cyflwyno'ch cais am ddirymiad i'r llys
- os ydych yn gwneud unrhyw geisiadau am gefnogaeth ariannol neu ynghylch unrhyw blant yn y briodas/partneriaeth sifil.

Sylwch: Os gwnaethoch gais am ddirymiad cyn 1 Gorffennaf 2013, bydd angen i chi dalu ffi ar wahân pan fyddwch yn gwneud cais i'r llys am orchymyn terfynol. Mae hyn yn dangos nad yw eich priodas/partneriaeth sifil yn ddilys mwyach/ erioed wedi bod yn ddilys.

Am ragor o wybodaeth am ffioedd, gweler y llyfryn **EX50 - Ffioedd y Llys Sifil a Llys Teulu**. Mae hon yn rhestru'r ffioedd teulu mwyaf cyffredin. Gallwch gael copi gan swyddfa unrhyw lys teulu neu oddi ar ein gwefan hmctsformfinder.justice.gov.uk.

Dulliau talu

Mae llysoedd yn derbyn taliad drwy gardiau debyd neu gredyd, arian parod, archebion post neu sieciau a dylent fod yn daladwy i 'Gwasanaeth Llysoedd a Thribiwnlysoedd EM.' Os byddwch yn talu â siec a'i bod yn cael ei gwrthod, bydd y llys yn cymryd camau i adennill yr arian. Os na fyddwch yn talu ffi llys, bydd eich achos yn cael ei atal (gohirio) neu hyd yn oed ei ddileu. Os bydd eich achos yn cael ei ddileu bydd yn cael ei dynnu o'r llys yn barhaol a bydd rhaid i chi ailymgeisio.

Beth os na alla'i fforddio talu ffi llys?

Os na allwch chi fforddio'r ffi, mae'n bosib eich bod yn gymwys i gael y ffi wedi'i dileu, naill ai'n llwyr neu'n rhannol. Mae'r llyfryn **EX160A - Ffioedd Llys a Thribiwnlys - A oes rhaid i mi eu talu?** yn rhoi'r holl wybodaeth y byddwch ei hangen. Gallwch gael copi gan swyddfa unrhyw lys teulu neu oddi ar ein gwefan www.justice.gov.uk.

Fydda'i angen copi o fy nhystysgrif priodas / partneriaeth sifil?

Bydd. Bydd yn rhaid i chi roi copi i'r llys pan fyddwch yn cychwyn eich cais. Fe'i cedwir ar ffeil y llys. Ni chaiff y copi fod yn llungopi.

Ymhle y galla i gael copi o'm tystysgrif priodas/partneriaeth sifil os nad oes un gen i?

Os bu i chi briodi neu ffurfio partneriaeth sifil yng Nghymru neu Loegr, gallwch gael copi gan:

- swyddfa'r Cofrestrydd Genedigaethau, Marwolaethau a Phriodasau dros yr ardal lle y priodwyd chi neu lle ffurfiwyd y bartneriaeth sifil. Gallwch gael y cyfeiriad o'r llyfr ffôn. Bydd yn rhaid i chi dalu ffi, a byddant yn dweud wrthych faint ydyw.
- Gallwch gael copi hefyd oddi wrth:
Adran Gwasanaethau Tystysgrifau
The General Register Office
PO Box 2
Southport
PR8 2JD

Ni allwch fynychu Swyddfa'r Cofrestrydd Cyffredinol yn bersonol. Gallwch wneud cais am dystysgrifau ar-lein yn www.gro.gov.uk/gro/content/certificates, neu drwy ffonio 0300 123 1837 – mae'r llinellau ar agor o Ddydd Llun i Ddydd Gwener, rhwng 8am a 8pm ac ar ddydd Sadwrn rhwng 9am a 4pm. Neu gallwch wneud cais drwy'r post i'r cyfeiriad uchod.

Codir tâl am gopi o'ch tystysgrif. Bydd y swyddfa'n dweud wrthych faint fydd hyn.

Bydd y swyddfa yr ewch iddi eisiau gwybod:

- dyddiad a lleoliad eich priodas/partneriaeth sifil;
- eich enw llawn; ac
- enw llawn eich priod/partner sifil.

Os priodwyd chi neu os ffurfiwyd eich partneriaeth sifil dramor, bydd angen i chi gysylltu â'r awdurdodau perthnasol yn y wlad honno i ganfod sut i gael tystysgrif. Fodd bynnag, os oedd eich priodas yn briodas Conswl Prydeinig neu briodas Lluoedd Arfog dramor, bydd rhaid cael y dystysgrif gan Swyddfa'r Cofrestrydd Cyffredinol (y cyfeiriad uchod).

Mae'r rhan fwyaf o'r gweithdrefnau sy'n ymwneud ag achos dirymu yr un fath â'r gweithdrefnau sy'n ymwneud ag ysgariad/diddymiad.

Os penderfynwch symud ymlaen a chychwyn cais, darllenwch y daflen **D184 - Rydw i eisiau ysgariad/diddymiad – beth ddylwn i ei wneud?**

Os oes gennych chi blant dylech hefyd ddarllen taflen **CB7 - Canllaw i rieni wedi gwahanu: plant a'r llysoedd teulu**